

lastet nærmeste jernbanestasjon eller dampskipsstoppested. Da får vi rundt regnet 20 mill. kroner, som altså skulle tilsvare verdien av den brenntorva som er produsert i år. Men også i dette tilfelle vil det bli et tillegg for frakt til forbruksstedene.

Hvilket alternativ man enn velger å legge til grunn for beregning av verdien av brenntorvproduksjonen, så er det et faktum som man ikke må overse, nemlig at denne produksjon sparer torvprodusentene for store kontantutlegg. Også beredskapsmessig og valutamessig spiller brenntorvproduksjonen en ikke ubetydelig rolle, noe som vi imidlertid ikke skal utdype nærmere her.

Problemet er — og blir — å søke opprettholdt en viss produksjon av brenntorv, som først og fremst kan tjene dagens behov, og som dessuten kan tjene som grunnstamme for utvidet produksjon i en akutt krisesituasjon. Det er da viktig at denne utvidede brenntorvproduksjon søkes gjennomført på en måte som ikke medfører ødeleggelse av selve jordsmonnet for senere utnyttelse til andre formål.

Oslo, den 4. november 1960.

KJEMISKE JORDANALYSER. EN ORIENTERING.

Forsøksleder Gunnar Semb ved Statens jordundersøkelse og professor M. Ødelien ved Institutt for jordkultur, Norges Landbrukshøgskole, har gjennom Landbrukets opplysningstjeneste gitt nedenstående orientering om jordanalyseres verdi — og begrensning — ved rettleiing for gjødsling.

Instituttene får mange spørsmål som viser at det er stor interesse for kjemiske jordanalyser både blant praktiske jordbrukere og hagebrukere, og blant landbrukstjenestemenn. Det gjelder både analyser til rettleiing for gjødsling med fosfor og kalium, med magnesium og mikronæringsstoffer og likeså om behovet for kalking. Da det ikke sjelden ser ut til å herske en del uklarhet om den rettleiing det f. t. er mulig å gi på grunnlag av slike analyser, kan kanskje en kort orientering være på sin plass:

Kjemiske jordanalyser til rettleiing om gjødsling med fosfor og kalium blir nå utført i ganske stort antall her i landet. Resultatene fra forskjellige analysemetoder har vært jamført med utslagene i et betydelig antall markforsøk. En slik jamføring er nødvendig både for å finne ut om en analysemetode er brukbar, og for å kunne vurdere analysetallene, og dermed for den rettleiing en kan gi på grunnlag av analysene. Dette gjelder alle kjemiske jordanalyser som tar sikte

på rettleiing om gjødsel- og kalkbehovet. For fosfor og kalium har vi nå et brukbart grunnlag. Det samme kan en til en viss grad si om kjemiske jordundersøkelser til rettleiing om behovet for kalking. For magnesiumanalyser begynner vi også å få noe grunnlag.

I det tilsvarende arbeid med mikronæringsstoffene er en ikke kommet så langt. Selve analysearbeidet er vanskeligere, fordi det vanlig dreier seg om svært små mengder. Av gjødslingsforsøk med mikronæringssoffer er det ikke mange å holde seg til, og de færreste har vært kombinert med jordanalyser. Iakttakelser over forekomst av mangelsymptomer på plantene eller jamføring med innholdet av vedkommende stoff eller stoffer i plantene kan være til støtte ved vurdering av tallene fra jordanalyser, men visse usikkerhetsmomenter gjør seg dessverre gjeldende, og vi har ennå for lite å holde oss til. Erfaringer fra utenlandske forsøk og undersøkelser kan også være til støtte, men resultatene kan ikke uten videre overføres til våre forhold. For enkelte mikronæringsstoffer finnes det likevel analysemetoder som ser ut til å kunne gi en viss orientering om tilgjengelig innhold i jorda, samtidig som selve analysearbeidet kan utføres nøyaktig uten å være altfor tidskrevende og komplisert. For andre mikronæringsstoffer er en ikke kommet så langt.

Ved Statens jordundersøkelse arbeides det nå med prøving av metoder til bestemmelse av kopper, bor og molybden i jord. Selv om det for enkelte stoffer ser ut til at analysene kan gi verdifulle opplysninger, er en dessverre ikke kommet så langt at en finner det forsvarlig å kunne gi rettleiing for praksis på grunnlag av analysene.

De laboratorier som skulle være nærmest til å arbeide med metodegransking på området, har dårlige plassforhold og ikke nødvendig utstyr og personale. Som forholdene har vært, er det derfor lagt mest vekt på undersøkelser over fosfor og kalium (i noen grad også magnesium) i jord. En har ansett dette for en oppgave av større praktisk og økonomisk betydning enn bestemmelse av mikronæringsstoffer. For mikronæringsstoffer gjenstår ennå mye arbeid både på laboratoriet og med forsøk før jordanalyser kan bli til noen vesentlig nytte i praksis. Analysetall uten tilstrekkelig grunnlag har liten eller ingen verdi.

G. Semb.

M. Ødelien.
